

aiudul

2
L E IAbonament:
120 Lei anual, 60 Lei pe 6 luni.
Publicăm anunțuri și reclame.CULTURAL, ECONOMIC, SOCIAL ȘI POLITIC INDEPENDENT
Apare săptămânal. — Redactor: OCT. LUPEANU.Redacția și administrația:
Strada Mihai Viteazul No. 1.
— Casina Română —

CUVÂNT INIȚIAL

A da viață în acest oraș unei publicații săptămânale, care să înregistreze cu râvnă și chibzuială toate evenimentele de obște interes ale cetățenilor din loc și chiar din împrejurime și care să încadreze în coloanele-i modeste și nepretențioase îndemnuri curate și binevoitoare îndrumări, zămislite în gândul oricărui om de bine și cu strădanie pentru progres și cultură — de multă vreme la cumpănă a stat gândul nostru. Această cumpănire a Cronicarului când a fost să porceadă la scrisul Cărții despre Începutul Neamului, ne frământă cu îndoială și pe noi nevoieșii zilei de astăzi, când cu nesocotirea greutăților îndrăsnim a porcede la scoaterea unei gazete românești în Aiud... Dar cuvioasele pricini ale îndoelii noastre sunt altele decât ale slăvitului cronicar.

Nu se îndoiește sufletul nostru că e de trebuință și potrivit cu vremea punerea la tiparniță săptămână de săptămână a unui organ de presă în acest oraș cu o covârșitoare majoritate streină, care își are organul său, de după perdeaua căruia cu neostenită sârguință se îndreaptă săgeți muiate în bărfirea orăduelilor noastre românești și mult îndemnatice întru nesocotirea sau disprețul oricăror eforturi și tineri spre progres și cultură ale regimului de azi.

Așișderea știm să cumpănim și să apreciem în deplina lor măsură foloasele pe care o publicație fie cât de modestă le poate oferi obștiei din oraș și jur prin susținerea neșovăitoare a intereselor ei naționale, cetățenești ori gospodărești, nepregetând nici când a talmăci în slovă sincera și nealterata lor expresie.

Avem în orașelul nostru, ori cât e de restrâns ca proporții, numeroase instituții, școli, Asociații, foruri administrative, judiciare, financiare, tovărășii, bresle și întreprinderi și câte alte înjghebări de muacă colectivă, de filantropice, culturale și naționale îndeletniciri, cărora o publicație locală le prilejuește și înlesnește manifestarea lor în public — precum și ajungerea scopurilor ce urmăresc întru promovarea binelui.

Cu aceste însă nu se încheie șirul foloaselor ce le îmbie o foaie locală și pe cari nu le putem îngrămădi deodată în cadrele unui prim articol. Alături de noi ne place să credem că, multă lume împărtășește gândurile noastre.

Ar fi însă să revin la pricina îndoelii ce ne paște sufletul acum la în-

ceputul drumului pe care pornim; sunt sigur însă că cetitorii ghicesc motivele nedumeririi ce ne covârșește. Dar despre asta în altă parte a acestui prim număr.

Pentru complectare, ținem să precizăm îndată la răscrucea începuturilor că ne vom ține la fereală de vrajba frecărilor politice cu strădania pietonului care în spre ținta sa adulmecă potecile drepte și pașnice. Ne vom opinti să nu alunecăm pe povârnișurile politice interesate, urzitoare de ură între oameni, care întru prihana patimilor și egoismului ucide neprihănite dorințe și vreri.

Dar nu vom neglija, să subliniem strădania sufletelor înflăcărâte de un cinstit avânt întru promovarea binelui și tămăduirea rânduvelilor de conducere ale societății omenesti. Cei chemați și destoinici a urzi politica binelui sunt datori să o facă, dar pătrunși în esența „convingerilor lor” de îndemnuri sincere spre progres și umanitate.

Tot astfel ne vom feri de ori ce polemicești hărțuelji pe tărâmurile controverselor confesionale și de convingeri religioase. Temeiurile rânduvelilor de stat ale țării declară și recunosc de naționale ambele instituții surori ale celor două confesiuni, cari cuprind pe Românii trăitori pe meleagurile hotarelor întregite. Cetățeanului român îi asigură Constituția libertatea de a-și manifesta credința și a-și orându orientările de ordin sufletesc după voința, educația sau convingerea sa, păstrând marginile legii. E nota popoarelor civilizate; iar dela om la om e chestie de bun simț și creștere a respecta sub acest raport convingerile fieștecăruia. Bisericele românești prin slujitorii lor țintesc spre acelaș ideal: lumină și adevăr iar între oameni bunăînvoire și dragoste. Neînțelegerile se vor spulbera în fața unei înalțătoare emulații pentru atingerea acestui cucernic și sfânt ideal.

Deasemenea vom evita să punem temei și credință în șoaptele malițioase ale insinuărilor și denunțurilor josnice isvorite totdeauna din vinovate porniri și urâte patimi. Scormonitorii de gunoae de cele mai multe ori sunt aceia, care nu văd bârna din ochiul lor.

Noi avem alte gânduri. Vrem, să fim folositori obștiei. Ținta noastră e binele și frumosul, cultura și progresul. Cu ajutorul lui Dumnezeu și vrerea oamenilor de bine.!

Generalul Nicolau

Înaltul demnitar al Armatei Românești fiind strămutat din orașul nostru, dându-i-se alte posturi de o mai largă răspundere în orânduiala comandamentelor militare, a prilejuit prin aceasta sentimente de sincere regrete la cetățenii orașului — fără deosebire. Fără cea mai minusculă alură de convenționalism, omagiul acestor rânduri este echoul sonor al celei mai largi simpatii, de care s'a bucurat Generalul Nicolau în toate păturile societății aiudene.

Fiu de moț cu obârșia din sălășlurile răsfirate pe văile și coastele încetinate ale munților lui Avram Iancu, natura pe lângă statura-i dreaptă, impunătoare asemeni cu a bradului din munte, l-a dăruit cu o fire deschisă — nicicând încălecată de vanitatea și orgoliul înaltei poziții. Iar noi Ardelenii înrudiți cu Dânsul prin obârșia comună a plaiurilor materne, l-am iubit și stimat de o potrivă.

Sufletului său larg și bun cuvine-se priinos de profundă recunoștință din partea familiilor de țărani și intelectuali, ale căror odrasle au fost îndrumate, ocrotite și ajutate efectiv la câștigarea de slujbă și posturi în viață.

Dar alături de aceste frumoase calități covârșite de domoale nuanțe sufletesti pe generalul Nicolau l-am cunoscut și ca militar desăvârșit, priceput și cu energie, dar totdeauna bine cumpănit și cu tact în posturile înaltului pedestal de pe care comanda.

Nu e de competența scriitorului acestor rânduri de a măsura, apreciind valoarea încontestabilă a meritelor sale clădile pe tărâmurile grele și tixite de răspunderi ale militariei, dar înfăptuirile cari adastă în privirea tuturora, sunt mărturii grăitoare despre hărnicia vrednicului General. Pe lângă alte realizări cabanele înființate la Poiana, cu concursul sârguințelor neostoiate ale Comandanților de Unități, cu eforturi supraomenești în aceste vremuri de strașnică criză, vor rămâne pururea legate de numele Generalului Nicolau și a harnicilor săi Coloneli Comandanți.

Și dacă în toiul potopului de grele îndatoriri și ocupații inerente slujbei ce purta, găsea răgaz și pentru îndeletniciri de ordin cărturăresc, faptul acesta îl așează în ochii tuturor — nu numai acelor ce l-am împrejmuit și îl cunosc — într-o lumină de profundă admirație. Generalul Nicolau e și un cărturar.

Cu firești înclinări spre istorie, dăruit de Dumnezeu cu un pronunțat spirit de cercetare și pătrundere — se adâncește, aplecându-se cu multă râvnă acestor înclinări, în bătrâne hrisoave și scoarțoase codice voluminoase, izvodind din tr'ansele adevăruri istorice și dând la iveală în cărți originale teorii și păreri de o neprecupețită valoare.

Oct. Lupeanu Patima de neobosit colecționar al vechi-

lor manuscrise și cărți de literatură religioasă și al pravilelor domnești din cele trecute vremi, este cel mai strălucit indiciu al preocupărilor sale de cucernic cercetător în domeniul istoriei și al trecutului literar al neamului.

Acesta e Generalul Nicolau. A plecat chemat de datorie în alte părți, dar Aiudul nostru nu-l va uita.

Axa Berlin-Roma

Dacă vrei să comentezi fără părtinire evenimentele zilei, cari se precipită într'un ritm neobișnuit dela o vreme încoace, nu poți să nu te înduioșezi de noua axă politică europeană, pe care și-o revendică azi cu atâta emfază Roma și Berlinul. Această nouă rețetă a vieții diplomatice este considerată de Hitler și Mussolini că ar constitui unicul punct de plecare și îndreptare pentru orizontul politic al națiunilor de pe bătrânul continent. Și pentru această axiomă să nu fie o simplă formulă de moment, se caută ca de câteori libertatea vreunui popor pare în ochii lor primejduită, să se treacă și la fapte.

Astfel să nu ne mire cazul, că acești ambasadori ai păcii, au descins într'o bună zi pe coastele iberice, pentru a pune capăt comediei sinistre, care sfâșie cu atâta cruzime pe fiii Spaniei revoluționare. Dacă ținem însă cont de evoluția evenimentelor, așa cum se prezintă în cancelariile europene, vom vedea, că toată această conciadă nu are la bază decât interesele coloniale ale celor două părți contractante.

Mussolini și-a anexat Abisinia, pe care vrea s'o păstreze și s'o civilizeze... De aceea este foarte prudent în relațiile sale cu Anglia, care prin Suez poate să-l despartă de imperiul său etiopian. Tot amestecul său în conflictul spaniol, este mai mult o manevră diplomatică, o măsură preventivă.

Cu totul altfel se prezintă însă invazia germană. Hitler are nevoie de colonii, de resurse în materii prime. Cercul bine informat englez și francez susțin că Reichul, chiar cu riscul de-a fi părăsit de Italia, a și intervenit în acest războiu civil, pentru a-și forma o bază de fortificații navale în Oceanul

Atlantic, de unde ar putea debarca ușor în Marocul spaniol, al cărui subsol atât de bogat și l-ar însuși, exploataându-l.

Raza de acțiune a politicii germane după cât știm, este chiar mai întinsă, cuprinzând în serie și alte părți. Chestiunea Danzigului și a orașului Memel, dată fiind răceala dintre Berlin și Varșovia, dar mai ales numirea în recenta sesiune a Societății Națiunilor a unei comisii franco-anglo-suedeze pentru controlul acestor orașe libere, a fost abandonată. Cancelarul însă mai are și alte iluzii. Sfătuindu-se cu marele stat major din Berlin și-a îndreptat atacurile de o vreme încoace spre Cehoslovacia. Iar acest obiectiv nu este nici el ales la întâmplare. Este unul din jaloanele politicii sale de expansiune colonială spre răsărit, despre care visează atât de frumos în opera sa monumentală Mein Kampf. O insurtecție deci pusă la cale de Cehii germani, sprijinită și de guvernul din Budapesta, ar fi un alt război civil, cu frumoase posibilități de cucerire pentru Reich. Tonul împăciuitoare, cu care contele Ștefan Bethlen, fostul președinte al consiliului de miniștri a expus mai nou programul revizionist, își are tălcuț său. Este tactica de moment sugerată de Hitler Ungariei, pentru a asigura neutralitatea României și a Jugoslaviei, în cazul unui conflict armat între cele două părți vizate. Atitudinea pe care ar lua-o Franța în cazul când drepturile unei țări aliate vor fi știrbite, a fost pur și simplu neglijată de logica olimpicii dela

Berchtesgaden.

Un elementar simț de prevedere ne obligă însă să ținem seama și de realitatea faptelor. Să nu uităm de pildă că d. Victor Antonescu în convorbirile avute cu diferiți oameni politici la Geneva mai zilele trecute a fost asigurat între altele din parte franceză, că interesele Micii Înțelegeri se confundă cu cele ale Franței. În ce privește Anglia și mai ales Rusia Sovietică ne îndoim că vor sta cu brațele încrucișate, în fața unei noi încălcări a tratatelor de pace în vigoare. Mussolini? Ce interes ar avea să se facă odios, urmându-l și aici pe Führer? Ducele arată semne atât de vizibile, că într'un viitor cât mai apropiat, el va întinde mână Angliei, fără de care vede că nu poate trăi.

Date fiind aceste situații se poate înțelege ușor cum dorințele lui Hitler sunt în desacord cu desfășurarea faptelor. Evenimentele care își urmează cursul lor firesc, depășesc directivele axei politice Berlin-Roma, care în lumina acestor constatări pare a fi foarte fragilă.

Și nu e absurd să se creadă, că lovitura de grație să i-o dea chiar poporul german, care rămâne să aleagă între politica anti-economică de expansiune teritorială sub regimul agonice al cartelei de pâine, sau între hotărârea fermă de-a constrânge pe Hitler să schimbe macazul politicii sale profund anti-sociale de până acum, inserându-se în ritmul normal și logic al urei grabnice înțelegeri economice cu vecinii.

G. Vulcu.

O gazetă românească

în Aiud în coloanele căreia să se însereze toate gândurile bune, care cer să fie răspândite, toate simțirile alese, care așteaptă să fie grăite, este de mult dorită și acum este pe buna cale de-o fi înfăptuită. Într'un oraș cu 3000 de români ne vine a crede acum la început de drum, că o astfel de publicație ar putea fi și de lungă durată. Ne întărește în această speranță stăruința noastră pe care a vom depune pentru a cuprinde aici tot ce înalță viața românească spre bine și frumos,

dar mai ales bucuria cu care vom sprijini orice inițiativă și cuget onest, venit din partea oricui ar vrea să contribuie la promovarea interesului nostru național pe teren social, economic și cultural.

Onoratul public îl rugăm a ne da în schimb o rază de nădejde că suntem înțeleși, recomandând această gazetă cât mai multor prieteni, cunoscuți, fiindcă numai așa vom putea continua străduința începută cu deosebit elan și pătrunși de cele mai bune și nobile intenții.

BIBLIOTECI

Dându-ne seama de importanța bibliotecilor atât în viața individului cât și a colectivității etnice, încercăm a face câteva însemnări și reflexiuni în meritul chestiunii.

Cultură, știință și progres nu se poate imagina și înfăptui decât cu ajutorul cărții. Traiul singuraticilor ca și al popoarelor nu atarnă de mulțimea brațelor vânjoase, de ascuțitul săbiilor ori a puzderiilor de gloanțe și guri de tun, sau alte unelte vărsătoare de sânge. Viața astăzi e hotărâ de cartea luminaătoare a minților și deșteptătoare a sufletelor.

Dar cartea e un mijloc al luminării și progresului, care nu e legat numai de vremea petrecerii pe băncile școlii. Învățăturile sunt atât de multe și atât de felurite încât cer o viață întreagă, cer toate clipele unui trai de om.

Și dacă în acest chip apreciem valoarea și puterea cărții, găsim că e necesară pentru toți cei cari pot desluși taina slovei, râvna după cititul cărților. Căci vorba cronicarului: nu este alta mai plăcută și mai de folos zăbovă...

Încă din cele mai vechi timpuri de când gândurile omenești au fost turnate în înșiruirea mărunta a slovelor, oamenii dându-și seama de vraja înălțătoare, a cărților precum și de puterea lor mântuitoare, au început să le așeze în rafturi orânduite, păstrându-le la îndemână ori de câte ori sufletul doria și simția lipsa să se adape din farmecul și învățătura lor. Și așa s'au zămislit și întemeiat bibliotecile.

E sălașluit de natură în unele ființe omenești de a colecționa lucruri, cari cu mulțimea și variația lor să le desfășeze sufletul sau să

le fie de folos întru desăvârșirea traiului vieții. Filateliștii, pătimași colecționari ai mărcilor din țări și timpuri îndepărtate, fac adeseori jertfe și storfări uriașe pentru mulțumirea plăcerii lor. Sunt colecții de vase, bastoane, lulele, cutii sau alte și alte rarități cari stârnesc admirația privirii și sporesc mândria și fericirea colecționarului. Ori dacă întâmplarea și-ar prilejui indiscreția unei ochiri în unele garderobe feminine, ai rămâne nu a rareori uimit de diafane colecții de odorante, cutiuțe, borcănașe, mănuși, ciorapi, pălării, voaluri și alte transparente, cari cu felurimea și abundența lor desfată inima, gingașului sex vanitos întru folosul înfrumșetării.

Și dacă aceste colecții utile și inutile vieții, vremelnice dar plăcute ochiului și inimii se învrednicesc de atâta sârguință din partea omului, cu atât mai prețioasă și demnă de indeletnicirea ființei înzestrate cu rațiune este colecționarea de cărți cuprinzătoare de știință și gândiri.

Cine poate să-și întemeieze o bibliotecă proprie înșiruire în rafturi bine și selecționat orânduite cărți peste cărți din prisosul chiverniselilor sale ori chiar cu jertfirea unor lucruri de vremelnice și îndolnice utilitate, bun lucru săvârșește și multă alinare și mulțumire va dobândi în traiul acestei vieți frământate. De sigur că marea majoritate a știutorilor de carte nu are posibilitatea de a-și înjgheba o bibliotecă, care să-i împodobească căminul, să-l rețină pe lângă acest cămin, umplându-i cu folos și plăcere ceasurile de zăbovă. Chiar și cărturarul rivnitor la citirea cărților și aprofundarea lor — în aceste vremuri de grea cumpană bănească, rareori are puțința de a-și primeni biblioteca cu noile și numeroasele apariții zilnice ale cărții, cari ademenesc din vitrinele bogate ale librăriilor.

În fața acestei situații rolul și rostul bib-

liotecilor publice e covârșitor. Școlile dispun de biblioteci selecționat și potrivit alcătuite pentru înțelegerea elevilor și nevoile dascăliilor. Sunt și alte Instituții cu biblioteci cu acces numai pentru membrii și cointeressații lor. Cât sunt însă de mulți aceia cari nu cad în cadrele acestor instituții, ne având prilej de a ajunge la cărți de cât din Comerț dacă-i îngăduie chimirul.

Și câți din acești oropsiți, dacă i-ai putea întâlni cu cartea, făcându-i s'o îndrăgească, n'ar evita de a se înfunda prin cele cluburi și localuri îmbăcsite otrăvitor de fum, mirosuri și distracții dubioase.

După aceste sporadice reflexii înseilate pe marginea chestiunii bibliotecilor, se imbie stăruitor o problemă, care covârșind prin importanța ei, trebuie să preocupe pe toți oamenii de bine doritori de progres și cultură.

În orașul nostru, unde acum după două decenii dela Unire începe a se înfiripa o viață românească datorită sporului simților al populației românești, nu avem o bibliotecă, care să poată mulțumi exigențele. Bibliotecile dela școli sunt prea puțin accesibile pentru publicul extern. Reuniunea Meseriașilor Români nu are mijloace pentru sporirea bibliotecii neînsemnate de care dispune. Casina Română are o bibliotecă de circa 400 volume, din cari abia câteva la urmă adăugite se bucură de o mai vie circulație între membri. În fața acestor situații se impune un gând serios pentru întemeierea unei mai ample biblioteci, accesibilă pentru cât mai multă lume... Astra, Casina Română, Reuniunea Meseriașilor și celelalte societăți dându-și mâna și împreunându-și puterile întru acest scop ar putea înfăptui o „Bibliotecă Românească” potrivită cerințelor vremii și a cetățenilor.

Dar asupra acestora o să mai revenim.

L.

Dela Primărie

În zilele trecute s'a ținut ședința consiliului comunal în sala de ședințe a primăriei. Cu această ocaziune, pe lângă alte obiecte de mai mică însemnătate, s'a prezentat consiliului comunal, pentru luare la cunoștință și aprobare, procesul verbal și inventarele întocmite de comisiunea însărcinată de consiliul comunal cu preluarea uzinei electrice dela „Intreprinderile Ganz” S. A. R. Din acest proces verbal s'a putut constata că preluarea s'a făcut în regulă și că pretențiunea firmei „Ganz” pentru materialele ce se aflau în depozit și sunt necesare bunei funcționări în viitor, este de 410.489 lei. Cei ce erau contra preluării uzinei afirmau că orașul va trebui să plătească firmei „Ganz” până la 3 milioane lei și ar mai avea orașul nevoie de un capital rulant de alte două milioane.

Față de această afirmație s'a adevărit a fi mai exactă situația prezentată în ședința consiliului din Noiembrie 1936 din partea domnului Primar, care atunci arăta că suma ce va trebui plătită firmei „Ganz” nu trece peste suma de 500 mii lei.

Cu reprezentanții firmei „Ganz” s'a convenit că această sumă de răscumpărare se va plăti în trei rate, începând cu luna Februarie 1937.

În această ședință a consiliului, s'a votat și bugetul uzinei electrice pentru lunile Ianuarie—Martie 1937, care se urcă la suma de 1.728.830 lei. În această sumă se cuprind cheltuielile de exploatare cu suma de 375.000 lei salariile personalului, cu suma de 175.000 lei, precum și cheltuielile de administrație și întreținere.

S'a adevărit deci că orașul Aiud este în stare a conduce uzina și în regie proprie și mai ales că a putut face față greutăților inerente oricărui început. Să fie deci liniștiți locuitorii orașului, că uzina va funcționa și în viitor în condițiuni bune ca și în trecut.

Mai amintim că în oraș s'a svonit că Primăria nici n'a preluat bine uzina și a și urcat prețul curentului electric. Este un svon neadevărat, împrăștiat probabil de cei interesați, cari au încercat să împiedice preluarea uzinei în administrarea orașului. Multă lume a scăpat din vedere că luna Decembrie este de 40 zile de consumație. Citirea penultimă a controalelor s'a făcut la 20 a lunii Noiembrie 1936, iar ultima la 31 Decembrie 1936, deci după 40 zile. În luna Decembrie sunt serile cele mai lungi și sărbătorile Crăciunului, când toată lumea a luminat mai mult, deci a consumat mai mult curent și de aci diferența în plus a contului curentului achitat în plus.

În ședința trecută a consiliului era să se dezbata și noul regulament de taxe și impozitele comunale, dar s'a amânat pentru ședința viitoare. Între timp o comisiune compusă din reprezentanții comercianților, agricultorilor și industriașilor va cerceta regulamentul pentru a raporta Consiliului.

Taxe și impozitele sunt cele de până acum, cu mici modificări.

Dela Reuniunea Meseriașilor Români

De apariția în orașul nostru a gazetei românești „Aiudul” nu poate decât să se bucure tot Românul, ori din ce clasă socială ar face parte și nici nu ne indoim că ori care bun român va înțelege să sprijinească această gazetă locală atât de mult dorită și atât de necesară în acest oraș și pentru care aducem laudă inițiatorului și mai ales acelora cari s'au angajat la muncă pentru a pune la dispoziția publicului românesc din acest oraș o gazetă românească.

Noi Reuniunea Meseriașilor și Comercianților Români, din acest oraș, ne bucurăm printre cei dintâi de apariția acestei gazete și cu atât mai mult că aceasta nu este nici a unui partid politic, ci este gazeta tuturor românilor de ori care partid și de ori ce clasă socială.

Ne bucurăm și sperăm, că prin mijlocirea acestei gazete se va putea ajunge la o și mai bună și mai prietenească legătură de colaborare între clasa de mijloc și cea de sus și suntem convinși că aceasta este și dorința tuturor.

De aceea noi meseriașii și comercianții români vom căuta a sprijini această gazetă cu toată dragostea și vom dovedi că știm să ne facem datoria de buni români.

Dorim din toată inima ca apariția „Aiudului” să fie într'un ceas bun. *Reuniunea.*

IONEL MOȚA

În puterea vârstei și a posibilităților sale de muncă ne-a părăsit pe neașteptate un prieten, care lasă în urma sa adânci regrete. Este tânărul Ionel Moța cu ochii săi albaștri și cuminți, cu caracterul său sobru și suplețea sa de gândire, pe care o întâlnești numai la oamenii cu renume și prestigiu. Il înghite glia într'o vreme, când cei cari l-am cunoscut, așteptam să se ridice sus, cât mai sus pe scara vieții, ca dela înălțime să poată privi cât mai departe în lumea aceasta agitată, unde firea sa sinceră și hotărâtă își avea un rost bine definit.

Toate sufletele sănătoase românești simt că au pierdut în acest tânăr entuziast un element rar, o nădejde. Era considerat ca adevărata călăuză a unui tineret revoltat și dornic de prefaceri. Înfășurat în cinst și sărăcie a părăsit această viață, ca toți doritorii onești ai mai binelui obștesc. Sufletul său călit de flacăra vie a luptei pentru dreptate, fanatismul său străbătut de o ardelenescă mândrie, l-au ridicat până la înălțimea supremei jertfe. Departe de meleagurile pe cari a crescut, de părinți și prieteni cari l-au iubit, a plecat să se ofere ofrandă unui popor învrăjbit aiurea. Scurt s'a stins, fără onoruri, însă demn în numele unei conștiințe, una din cele mai frumoase podoabe ale sufletului omenesc.

Poate mulți nu ne-am împăcat cu ideile sale din ultima vreme, însă când acesta e caracterul unui om, toată fapta sa capătă un înțeles nou. Parfumul specific al patimei, care se răspândește obișnuit în orice gest al omului de rând, dispăre și ne rămâne în față omul cu privirea fermă și mai ales cu șira spinării dreaptă.

De aceea fie-ne îngăduit, ca unii cari au urmărit străduințele sale — fără să le bănuim desnodământul — să ne închinăm în fața mărinimiei sale, fiindcă sacrificiul său este pilduitor, mai ales azi, când pretutindeni sunt în vogă profitorii oportunismului. V.

Deces. La încheierea gazetei aflăm despre moartea neașteptată a profesorului Gavril Veress întâmplată în seara zilei de 10 Ianuarie crt. A funcționat la Școala Normală reformată din loc timp de 40 ani, predând muzica cu multă conștiințiozitate și pricepere. În tinerețe a avut rol însemnat în viața muzicală a orașului nostru, câștigând cu exhibițiunile sale diferite premii. Figură simpatică tuturor, prin moartea sa a stârnit unanime regrete. Pentru arta cu care s'a îndeletnicit îi așezăm și noi coroana prinusului nostru. Va fi înmormântat Sâmbătă la orele 3 d. m.

Sâmbătă 9, Duminică 5, 7, 9 Luni 9
Ș L A G E R M O N D I A L
Nu-mi pasă de nimeni

Film creat din viața reală a cărei problemă și tragedie a fost cunoscută și trăită de milioane de oameni.

În rol principal:
C L A R K G A B L E

Știrile săptămânii.

Astra. Ca și în anul trecut Astra a început la 29 Ianuarie Crt. iarăș ciclul conferințelor sale de iarnă. În sala cinematografului în fiecare Vineri la orele 6 seara se țin aceste conferințe ale bătrânei Asociații Transilvanene, care astfel își săvârșește menirea ei de răspânditoare a culturii și literaturii poporului român. La chemarea harnicului și neobositului președinte al Despărțământului o seamă de oameni s'au angajat ca din grăunțele cunoștințelor și gândurilor, din strădania osteneții și avântului lor să risipească pe altarul culturii și progresului pentru folosul și educația mulțimii, cel mai neprețuit prinos. La cele 2 conferințe, cari s'au perindat până acum, lumea înțelegătoare, care n'a pregetat a-și întrerupe ocupațiile, p'imbarea sau distracțiile prezentându-se în număr atât de frumos, a oferit o grăitoare dovadă că aceste propovăduri își au rostul lor și sunt gustate. Ori cât de învățat ar fi cineva, tot mai lipsește să învețe încă, ori când se oferă prilejul și dela ori cine. Râvna cucernică întru îmbogățirea cunoștințelor și învățaturii și întru înflăcărea și înălțarea sufletelor este chezașia deschilirii omului de alte viețuitoare. În ziua de 29 Ianuarie a conferențiat Dl. Dr. V. Fodor, fostul director al Sanatorului T.B.C. din loc tratând chestiunea veșnic actuală „Probleme eugenice.” iar în ziua de 6 Febr. Dl. prof. I. Păstrav despre neuitatul luptător naționalist Dr. Vasile Lucaciu, care va fi reprodușă în parte în foia ziarului nostru.

Concert. Sâmbătă, 13 Februarie 1936 Orchestra Bat. 6. Vânători de Munte va da un mare concert simfonic sub conducerea Sublocot. *Huhulescu V. Gheorghe*, în sala Meseriașilor din str. Mihaiu Viteezul, cu următorul program: 1. Marș Egiptescher de Iohan Strauss. 2. Ouvert, Die Weisse Dame de Boildieu. 3. Potp. Op., Der Lustige Krieg, Iohan Strauss. — Pauză. — 4. Fantesie, Traviata 2 părți, de Verdi. 5. Potp. Naț. Garofița de Gh. Dinicu. 6. Fantesie, Donizetti Triumphzug: de Urbah. Matineul dansant din ziua de 13 Febr. se amână pentru seara aceleiași zile ora 21 în sala Meseriașilor. Începutul la ora 9 fix. După concert va urma dans. La dispoziția onorat public va sta un bufet bine asortat. Prețuri de intrare: Stal I. 30 lei, Stal II. 20 lei.

Gazeta maghiară Hirlap din loc în numărul săptămânii trecute proferează o tovarăsească și candidă atenție Universului din București făcând caz de discuție asupra unei aserțiuni a marelui cotidian: precum că minoritățile duc în România o viață ca'n paradis. Nu știu dacă asta e aidoma expresia Universului, care îi supără pe concetățenii unguri — încercând a o combate cu două argumente prilejuite de val-vârtejul dănuitor al unui bal săsesc. La propriu nu va fi paradis viața minorităților mahnite în suflet de rânduiri întorsăturilor vremii, după cum în aceste grele împrejurări nici traiul nostru al majorităților nu e desmierdat numai de alintări paradisiace. Dar în cumpănire cu viața de jelanie a Românilor în regimul celor apuse vremuri, poate aserțiunea Universului nu e cuvânt deșert. Că din programul unui bal al Sașilor o mână nevăzută zice se, a efectuit eliminarea aprigului ciardaș, se cheamă că e prigoana? ! Păi, de ce nu s'a luat în program și o Ardeleană, o învățată, știi colea pe românește! Dar, vezi noi, majoritarii n'avem veleități și pretenții de felul acesta nici fața de balurile săsești, nici ungurești. Și că la acelaș bal săsesc întâmplarea buclucașă a combinat în costumul unei sprintăre și nostime amazoane culorile scumpe inimilor tresărite de meteahna ideilor învrăjbite cu temeiul granițelor de azi, asta să i-se spună altuia, nu nouă. Ehe, câte dureri și câtă obidă ne-a păscut inimile pe vremuri și nouă în pricină d'al-d'astea. Dar ca să nu mai tulburăm sufletele, le lăsăm. Dacă regimul de azi ia chibzuite măsuri pentru mulcomirea unor neastâmpărate și nesăbuite înflăcărări, o face cu competența vegherii asupra unei linsti necesare prefacerilor, refacerilor și consolidării noilor așezări. Și asta în interesul tuturor cetățenilor, majoritari și minoritari de o potrivă.

AIUDUL SPORTIV

Districtul de Fotbal cu sediul în Aiud comunică rezultatul primului tur din campionatul de toamnă al Districtului și stabilește clasamentul după cum urmează:

Solvay din Uioara	6	5	1	-	23:3	11
A.S.S.U.	6	4	2	-	11:5	10
Cimentul din Turda	6	4	-	2	10:11	8
C.S.M.	6	1	2	3	12:11	4
A.S.A. " Aiud	6	1	2	3	7:14	4
C.G.A.	6	1	1	3	10:19	3
Unirea " Ludoș	6	1	-	5	1:11	2

Grupările Ind. Sârmei din Câmpia Turzii și Arieșul din Turda luând parte la campionatul Ligei C. n'au fost clasate.

În urma clasamentului de mai sus, Gruparea Solvay din Uioara de sub conducerea valorosului său Peședinte D-l Inginer Ștefu, se declară „Campiona de toamnă” a Districtului Aiud cu care ocazie Districtul îi aduce cele mai sincere felicitări.

Grupărilor aparținând Districtului Aiud li se mulțumește pentru modul cavaleresc și sportiv cum s'au comportat în campionat. Este de admirat atitudinea corectă în care s'a desfășurat această competiție, nedând loc la nici un accident sau reclamație a vreunei Grupări.

— Districtul Aiud prin plecarea D-lui Ing. Marcu Petre Directorul Gimnaziului Industrial Aiud, la Satu Mare în aceeași calitate la Liceul Industrial, se lipsește de un valoros membru al său.

D-sa a fost membru principal în Districtul Aiud dela data de 17. III. 1934, când a luat ființă acest District de Fotbal în Aiud.

În tot acest timp D-sa a înțeles să-și sacrifice tot timpul liber spre a se putea ocupa de interesele bunului mers al Districtului.

Cu plecarea D-sale din Aiud, pe lângă că pierde un desăvârșit sportman, se mai lipsește și de un prea bun român, un sprijinitor sincer al tuturor acțiunilor naționale și de binefacere și de un adevărat prieten.

Districtul de Fotbal Aiud îl aduce cele mai sincere mulțumiri pentru concursul prețios pe care a înțeles să îl dea și îi roagă ca și acolo unde se găsește să-și continue aceeași frumoasă acțiune patriotică.

— Lt. Ghertner Gh. dela Bat. 6. V. M. Comand. Patrului Militare de Sky și campion internațional, în urma accidentului suferit la Predeal s'a refăcut și a plecat în Ceho-Slovia la concursurile militare ale Micei Antante, însă numai ca oaspe, deoarece în urma rănilor primite nu mai poate conduce patrula noastră militară națională.

Îi dorim grabnică însănătoșire simpaticului nostru campion care a știut să aducă atât de onoruri frumoase Bat. 6. V. M. și Aiudului sportiv.

— Menținerea timpului moale, fără frig și zăpadă nu este prielnic nici unui fel de sport al acestui sezon, așa că Aiudenii sportivi sunt nevoiți a se lipsi de cele mai frumoase distracții pe care i le oferea în alți ani situația topografică a orașului.

— „Gazeta Sporturilor”, Cotidianul sportului Românesc, intrând în cel de al XIV-lea an de apariție, a pornit o acțiune de reorganizare, pentru a corespunde rolului din ce în ce mai prețios pe care-l deține mișcarea sportivă în desăvârșirea vieții românești.

Cu începerea dela 1. II. 1937 acest valoros organ de informații sportive al Țării noastre care nu trebuie să lipsească din lectura nici unui sportiv, apărând în număr mai mare de pagini, se vinde numai cu prețul de 2 lei exemplarul.

Cine vrea încălziminte bună și durabilă să cerceteze numai atelierul de cismărie.

IULIU RADU

Str. Prințul Carol No. 29,

unde se face lucru la comandă, bun, garantat și ieftin

Diverse. Ni se comunică dela primărie, că în ziua de 8 Martie va funcționa în Aiud comisiunea înființată la serviciul Agricol județean pentru delimitarea zonei viticole. Proprietarii de vii vor trebui să fie prezenți pentru a da deslușirile ce li se vor cere.

— Tot în cursul lunii Martie va veni o comisie militară pentru cumpărarea cailor necesari armatei. Proprietarii de cai să înceapă de pe acum îngrijirea cailor pentru a putea obține prețuri bune. Să nu vândă caii geambașilor și intermediarilor cari se vor ivi pe piețe.

— S'a depus la primărie o cerere a credincioșilor greco-catolici pentru un ajutor bănesc mai însemnat în vederea zidirii unei a doua biserici greco-catolice.

— Societatea suedeză de drumuri va începe lucrările pentru refacerea șoselei naționale pe teritoriul orașului îndată ce timpul va permite. Soseaua se va pava în piatră cubică.

Atențiune!

Dacă doriți să vă procurați conserve de toate calitățile, rom pentru ceaiu, ceaiu, cacao, cafea aromată măcinată la minut pentru turcească și lapte, orez, unt de lemn, proaspăt toate calitățile și ori ce articole de coloniale, cumpărați cu toată încrederea la

Intrep. Com. VALER PASCU S. A. Cluj

Depozitul Aiud

Magazin de coloniale Engros și Detail
Piața Ferdinand No. 34

Numai și numai la „Mărgineanu”

se servesc cele mai bune brânzeturi, mezeluri, unt, etc. precum și tot felul de beuturi spirtuase.

Zilnic țuică caldă!

Dacă vrei o gustare bună, numai la «Mărgineanu»
Str. Mihai Viteazul No. 16.

Aparate de radio:

PHILIPS,
MINERVA,
STANDARD,
ZERDIK
TELEFUNKEN,

vinde în rate mici

AUTO-RADIO-BUCUR

Incercați și o să vă convingeți
că numai la bodega

ONAC

veți găsi cele mai bune și ieftine vinuri, zilnic mezeluri proaspete de Sibiu și tot felul de aperitive, țuică caldă etc.

Pâine, franzele și cornuri de prima calitate, coapte în brutăria proprie.
Nu uitați, faceți încercare.

Bodega și brutăria

ONAC

Piața Reg. Ferdinand No. 9

Toată lumea cumpără numai
dela

Firma „Românul”

din Aiud, unde se găsesc cele
mai bune și mai ieftine mărfuri de tot felul

1 litru unt de lemn de salată

și gătit — — Lei 36.—

1 kg. orez clasa I.-a — — 26.—

1 „ cafea Lave — — 140.—

1 „ cafea turcească 100.— 240.—

1 „ prune uscate — Lei 17.—

1 buc. lămâie — — 3.—

1 kg. macaroane — — 20.—

1 „ mazăre verde — — 8.—

1 „ oțet Flora — — 20.—

1 „ țuică veche — — 30.—

1 „ rom cal. I.-a — — 65.—

1 „ săpun de rufe I.-a — 26.—

1 buc. săpun Cămila — — 5.—

Conserve „Grivița” din prețul fabricii reducere
1 Leu la cut. de 1/2 kg. și 2 Lei la cut. de 1 kg.

Incercați și vă convingeți!

NUMAI LA RESTAURANTUL

VITAN

se poate mânca bine și ieftin, vipt bun, se primesc și abonați, serviciu curat.

Deasemenea cele mai delicioase beuturi numai aici.

Veniți deci la VITAN

P. Reg. Ferd. No. 1.

Toată lumea știe, că numai în
atelierul de pantofărie

Traian Mesaroș

din Piața Elisabeta

se confecționează după ultima modă tot felul de încălziminte, garantate și pe lângă cele mai modeste prețuri

Reparații de șușoni, galoși etc.

Librăria DACIA

AIUD

are în permanență toate noutățile literare ale Editorilor din țară.
Jurnale de mode, reviste și gazete.

Mari assortimente în articole de papetărie. Rechizite școlare, vi-oare. ilustrate ect.

Cu cele mai solide prețuri!

Toate soiurile de imprimare,

cu prețurile cele mai convenabile și cele mai frumoase execuții se efectuează numai în tipografia

„CORVIN”

Cereți prospectul prețurilor.

În depozit: mare asortiment de tipărituri pentru oficiile notariale și administrative.

Aiud, Str. Mihai V. Telefon: 24.